

snad nespĺňuje požadavky podání podle správního řádu, a případně takovouto zprávu přeposlali na příslušnou elektronickou podatelnu, by bylo z povahy věci naprosto absurdní. To platí za situace, kdy by takovéto podání bylo bez dalšího považováno za účinně podané jeho doručením jakémukoliv zaměstnanci orgánu veřejné moci. Současně by takovéto výklad ani nezvýšil ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob. Paradoxně by tuto ochranu naopak snížil, protože by kladl na pracovníky orgánů veřejné moci požadavky evidentně zcela nespĺnitelné. Vyvolával by tím současně nereálná očekávání u uživatelů veřejné správy. Docházelo by pak k „nečinnostem“ na straně orgánů veřejné moci, kterým by tyto orgány nemohly ani při vyložení maximálního možného úsilí předejít. O „doručeném“ podání by totiž vůbec nevěděly.

[24] Nejvyšší správní soud samozřejmě nijak nezpochybnuje obecnou povinnost pracovníků institucí vyjmenovaných v § 63 odst. 1 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, předat dokumenty úředního charakteru příslušnému pracovníkovi, pokud byly takovéto dokumenty doručeny jako soukromé, včetně dokumentů doručených v digitální podobě přímo do e-mailové schránky adresáta (např. § 1 odst. 6 v rozhodné době platné vyhlášky č. 646/2004 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby). Takováto povinnost však upravuje toliko vnitřní fungování orgánů veřejné moci (srov. § 1 zákona o archivnictví a spisové službě) a nijak neurčuje okamžik doručení dokumentu v digitální podobě. Ten je určen ve smyslu shora obsaženě rozebíraných ustanovení správního řádu a zákona o elektronickém podpisu.

Poskytovatel služeb elektronických komunikací v trestním právu

Eva Fialová

Soud	Nejvyšší soud Belgického království
Sp.zn.	P.10.1347.N
Datum	18. 1. 2011
Fáze řízení	Dovolání
Dostupnost	jure.juridat.just.fgov.be

Nejvyšší soud v Belgii rozhodoval o kasační stížnosti proti americké společnosti Yahoo, Inc. Orgány činné v trestním řízení nařídily v listopadu 2007 společnosti Yahoo, aby poskytla identifikační údaje určitých uživatelů elektronických adres ...@yahoo.com. Povinnost vydat tyto údaje má podle čl. 46bis belgického trestního řádu operátor elektronické komunikační sítě a poskytovatel elektronické komunikační služby. Pokud poskytovatel či operátor odmítá žádosti vyhovět, může být odsouzen k pokutě ve výši v rozmezí od 26 euro do 10.000 euro.

Yahoo odmítl belgickým orgánům údaje identifikující uživatele elektronických adres sdělit. Jako důvod uvedl zástupce společnosti, že není operátorem elektro-

nické komunikační sítě ani poskytovatelem elektronické komunikační služby podle belgického práva.

Soud prvního stupně v Dendermonde jeho argumentaci odmítl. Pokud je poskytovatel webmailové služby na území Belgie ekonomicky činný, podléhá podle soudu belgické jurisdikci. Yahoo byl odsouzen k peněžitému trestu a bylo mu nařízeno poskytnout údaje uživatelů uvedených v žádosti

Proti rozsudku soudu prvního stupně podala společnost Yahoo odvolání. Odvolací soud v Gentu tomuto odvolání vyhověl. Definicí poskytovatele služby elektronických komunikací obsahuje v belgickém právu pouze zákon z 13. června 2005 o elektronických komunikacích. Podle tohoto zákona je tímto poskytovatelem ten, kdo nabízí službu spočívající zcela nebo převážně v přenosu signálů po sítích elektronických komunikací, včetně přepínání a směřování. Společnost Yahoo nabízí webmailovou službu, ale faktický přenos signálu zajišťuje poskytovatel připojení. Podle odvolacího soudu není proto Yahoo poskytovatelem služby elektronických komunikací a není tedy povinen spolupracovat s orgány činnými v trestním řízení.

Nejvyšší státní zástupce podal proti rozhodnutí odvolacího soudu dovolání k belgickému Nejvyššímu soudu z důvodu nesprávné právní kvalifikace poskytovatele služby elektronických komunikací v trestním řádu. Nejvyšší soud dovolání státního zástupce vyhověl a rozsudek odvolacího soudu zrušil.

Soud se neztotožnil s názorem odvolacího soudu, že legální definice služby elektronických komunikací a poskytovatele této služby, které jsou obsaženy v zákoně o elektronických komunikacích, lze analogicky použít pro účely trestního řízení. Použitím definic z jiného právního odvětví v trestním právu by byl podle soudu porušen princip autonomie trestního práva.

Pro odlišný výklad výše uvedeného termínu hovoří i skutečnost, že povinnost spolupracovat s orgány činnými v trestním řízení byla poskytovateli služeb elektronických komunikací uložena novelou čl. 46bis trestního řádu z roku 1998, z čehož vyplývá, že se zákonodárce v době této novelizace nemohl opírat o definici poskytovatele v zákoně o elektronických komunikacích z roku 2005.

Vybrané pasáže z rozsudku

Poskytovatel elektronické komunikační služby ve smyslu čl. 46bis trestního řádu není pouze operátor ve smyslu zákona z 13. června 2005 o elektronických komunikacích, ale každý kdo poskytuje služby elektronické komunikace spočívající rovněž v přenosu komunikačních údajů.

Povinnost spolupracovat podle čl. 46bis trestního řádu není proto omezena pouze na operátory elektronických komunikačních sítí a poskytovatele služeb elektronických komunikací ve smyslu výše zmíněného zákona z 13. června 2005 o elektronických komunikacích, nebo na ty, kteří poskytují služby elektronických komunikací prostřednictvím své vlastní infrastruktury. Tato povinnost se vztahuje na každého, kdo nabízí službu, jež zčásti či úplně spočívá v přenosu signálů prostřednictvím elektronických komunikačních sítí. Osoba, která svým zákazníkům nabízí příjí-

mání a vysílání informací prostřednictvím elektronické sítě, musí být rovněž posuzována jako poskytovatel elektronické komunikační služby.

Belgický Nejvyšší soud rozhodoval o právním výkladu poskytovatele služeb elektronických komunikací v belgickém trestním řádu. Odmítl příliš úzkou definici poskytovatele a služby elektronických komunikací v zákoně o elektronických komunikacích, jež byla do belgického právního řádu začleněna transpozicí evropské směrnice 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (rámcová směrnice). Podle čl. 2 c) této směrnice je službou elektronických komunikací služba obvykle poskytovaná za úplatu, která spočívá zcela nebo převážně v přenosu signálů po sítích elektronických komunikací, včetně telekomunikačních služeb a přenosových služeb v sítích používaných pro rozhlasové vysílání, s výjimkou služeb poskytujících obsah nebo vykonávajících redakční dohled nad obsahem přenášeným prostřednictvím sítí a služeb elektronických komunikací.

Pokud by Nejvyšší soud rozsudek odvolacího soudu potvrdil, byli by poskyvatelé webmailových služeb jako je Yahoo, Google či Microsoft zbaveni povinnosti vyhovět žádosti orgánů činných v trestním řízení a identifikační údaje uživatelů by mohli těmto orgánům sdělovat pouze na základě svého uvážení. Policie a ostatní orgány by v takovém případě přišli o možnost pachatele trestného činu identifikovat. Dá se předpokládat, že vzhledem k počtu uživatelů registrovaných u poskytovatelů webmailových služeb, jejichž činnost nespočívá v přenosu signálů po sítích elektronických komunikací, by orgány činné v trestním řízení přišli o možnost identifikovat nezanedbatelný počet pachatelů trestných činů.

Dalším důsledkem by byla nerovnost mezi poskytovateli. Ti poskyvatelé, jenž by provozovali webmailovou službu spolu s přenosem signálů po sítích elektronických komunikací, by na rozdíl od poskytovatelů webmailové služby bez současného přenosu signálů, byli povinni identifikační údaje svých uživatelů předat, přestože by se v obou případech jednalo o stejný druh údajů.

Otázkou ovšem zůstává vymahatelnost nového rozsudku. I kdyby byl Yahoo odsouzen k peněžitému trestu a k vydání identifikačních údajů svých uživatelů, není jisté, zda by tento rozsudek byl vykonán. Tato americká společnost nemá na území Belgického království své zastoupení, tzn., belgické orgány by musely o výkon rozhodnutí požádat Spojené státy, které podobným žádostem málokdy vyhovují.

V českém trestním řádu č. 141/1961 Sb. existuje srovnatelná povinnost poskytnout údaje o telekomunikačním provozu. Pokud je podle § 88a t. ř. k objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení třeba zjistit údaje o uskutečněném telekomunikačním provozu, které jsou předmětem telekomunikačního tajemství anebo na něž se vztahuje ochrana osobních a zprostředkovacích dat, nařídí předseda senátu a v přípravném řízení soudce, aby je právnícké nebo fyzické osoby, které vykonávají telekomunikační činnost, sdělily jemu a v přípravném řízení buď státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu.

Platný český trestný řád, na rozdíl od belgického, poskytovatele služeb elektronických komunikací nezná. Není vyloučeno, že tento termín do českého trestního práva zavede připravovaná rekodifikace trestního řádu. Užije-li zákonodárce v novém trestním řádu pojem poskytovatele služeb elektronických komunikací bez samostatného výkladového ustanovení, pravděpodobně se dočkáme podobných sporů i v České republice.

Zodpovednosť poskytovateľa za obsah diskusných príspevkov

Martin Husovec

Soud	Vrchní soud v Praze
Sp.zn.	Sp. zn. 3 Cmo 197/2010-82
Datum	2. 3. 2011
Dostupnost	www.husovec.blogspot.com

Rozhodnutie Vrchného súdu v Prahe z dňa 2. 3. 2011 predstavuje mimoriadne ojedinelú, resp. dokonca možno aj prvú aplikáciu inštitútu vylúčenia zodpovednosti poskytovateľov služieb informačnej spoločnosti v podmienkach Českej a Slovenskej republiky. Aplikované ustanovenia § 5 a § 6 zákona č. 480/2004 Sb., o niektorých službách informačnej spoločnosti (ďalej aj ZSIS) sú transpozíciou čl. 14 a čl. 15 smernice Európskeho parlamentu a Rady o 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode). Ustanovenie § 5 odst. 1 ZSIS stanovuje kedy poskytovateľ služby ukladajúci informácie poskytnuté užívateľom na jeho žiadosť nezodpovedá za ich obsah – tzv. bezpečný prístav hosting (angl. safe harbour).

Spor v analyzovanom konaní vznikol medzi žalobcom - spoločnosťou PROLUX Consulting Int. s.r.o., zaoberajúcim sa realitnou činnosťou a žalovaným - prevádzkovateľom internetového portálu o osobných financiách, „mesec.cz“. Pod článkom žalovaného s nadpisom „*Chcete prodat byt: Sám, nebo s realitní kancelíř?*“ sa totiž rozpútala diskusia, v ktorej viacerí anonymní diskutéri popisovali svoju negatívnu skúsenosť so službami žalobcu slovami: „*PROLUX lže jako svine*“, „*nikdy jsem si nemyslela, jaká jsem s prominutím husa a naletím podvodníkům*“, „*ahoj, také jsem obětí bezcharakterní a lživé firmy Prolux*“ či diskutovali o tom „*jak zklívidovat PROLUX*“. Žalobca oznámil príslušné „vlákno“ diskusie žalovanému a tvrdiac zásah do svojej dobrej povesti (§ 19b odst. 3 ObčZ) sa domáhal jeho promptného odstránenia. Žalovaný však tejto žiadosti nevyhovoval dovodiac, že nemá za preukázanú akúkoľvek nepravdivosť predmetných príspevkov. Žalobca preto podal žalobu na Mestský súd v Prahe, pričom sa domáhal najmä odstránenia celého diskusného „vlákna“, ako aj primeraného zadostučinienia v peniazoch vo výške 50.000 Kč. Mestský súd v Prahe dňa 17. 3. 2010 rozhodol, že žalovaný je povinný odstrániť celé diskusné „vlákno“, no satisfakčný nárok súd žalobcovi nepriznal. Pouka-